

צטו:

עין משפט
גר מצוה

השואל את הפרק פרק שמיני בבא מציעא

מסורת הש"ס

בבא מציעא דף ס"ה ע"א הל"ג
מכירה הלוואה י"ח טמין
עשין פט וטעמיהו ח"ח ע"י
קלף טעמיהו ז' ט"ז ע"י
ז' ט"ז ע"י פט"ו ז' ע"י
בבא מציעא דף ס"ה ע"ב
גולה אהנה ס"ג ז'
סמך עשין קלף טעמיהו
ח"ח ע"י שפט ט"ז ע"י
בבא מציעא דף ס"ה ע"ג
ז' ט"ז ע"י פט"ו ז' ע"י
תמונת הל"ח ע"י
בבא מציעא דף ס"ה ע"ד
ממון הל"ג ז' טמין
עשין פט וטעמיהו ח"ח ע"י
ז' ט"ז ע"י פט"ו ז' ע"י
השואל הלוואה י"ח טמין
עשין פט וטעמיהו ח"ח ע"י
ז' ט"ז ע"י פט"ו ז' ע"י
בבא מציעא דף ס"ה ע"ה
בבא מציעא דף ס"ה ע"ו
ז' ט"ז ע"י פט"ו ז' ע"י
ממון הל"ג ז' טמין
עשין פט וטעמיהו ח"ח ע"י
ז' ט"ז ע"י פט"ו ז' ע"י
עשין פט וטעמיהו ח"ח ע"י
ז' ט"ז ע"י פט"ו ז' ע"י

פרק צטו. דלא משלם חומשא היינו מדבנן אבל מדאורייתא
לא משלם אפילו קרן כדמשמע בריש ב"ק (דף ט: ושם)
דקמינו אבל ד' אבות נכסים שאין בהם מעילה וכן משמע בירושלמי
הנוקח ר"ע אומר ק"ו להקדש כמה אנו קיימין (ט) אי במוקדן רעהו
אמר רחמנא ולא להקדש אי במוקדן
גופו הא מני ר' חייה עוקן להדידות
ואין מוקן להקדש כו' ור"ת וזה כי
יאלול בתרומה חביב וי"ל דמעילה
ילפינן חטא חטא מתרומה ור"ת
בין דמתרומה ילפינן לא לחיב
אלהות הקדש כמו תרומה שמותרת
בהנאה לרש וי"ל דכי תמעול מעל
רעיו כדלמירקן במעילה (ד' י"ח: ט)
שמין בית סאה באותה שדה הגן.
פ"י נקוטטרס דלון דמקדקין
להיות שמין מה שהימה שזה ערוגה
זו שנאלתה אלף מה שנחמרה בית
סאה בשדה זו ומדמיו אס היה צל
למכור הקרקע (ה) בשביל אכילה
ערוגה זו ואין קראה לר"י חלה בין
לדכית סאה קנה וזה היה ליה למימר
בלשון זכר כמה היה יפה ועוד דכפ'
הכונס (ב"ק דף ט: ושם ד"ה שמין)
צעי בגמרלא היכי שיימין ומאי צעי
מזיק אלף שמין תמלה כ' סאין ורואין
ולמה עלה על דעתו שיעשו עוד
(ו) אחרת ועוד דמפרש התם סאה כס'
סאין ופי' נקוטטרס דכית סאה
באפיה נפשיה לא שיימין דמפסיד
מזיק אלף שמין תמלה כ' סאין ורואין
כמה דמיס מגיעין לבית סאה וחסרין
ושמין כמה נפחא באכילה ערוגה
ואס מתמילה היו שמין ערוגה כס'
סאין לא היה אפשר כלום שאין
ערוגה יכרת כהס אכל צבית סאה
ייכרת הני שמי שומות מונן דמקרא
לא שמעינן אלף שמין אבג שדה
ועוד דלמ"ד צ"ק (דף ט: ט) קלף
בששים קלמין כלומר בששים שיעורין
כמותו אמאי נקט במנעימין בית סאה
ועוד דפרוך התם לכוליה אמוראי
מדמני אכלה קב או קבייס רואין
אותה כאילו היא ערוגה קטנה
ומשערין אותה מאי לון צבני עממה
מיכשי ליה אמתי' דקמיני שמשערין צבית סאה ונראה לר"י דשמין
בית סאה היינו בית סאה הנאלל דקדמיני צביסא במילמיה דר"ה אס
סאה סאה כו' וצבית סאה תבואה מיירי ולא צבית סאה זרע שאין
יכולה בהמה לאכול כל כך ולכן נקט לשון נקבה כמה הימה דבשומה
שדה אירי ובעי נמי שפיר בגמרלא היכי שיימין דלא פ"י בתמתי'
כמה תהא השדה גדולה ששמין בה ועוד מפקדא ליה דלמלא
שמין בית סאה באותה שדה היינו בקרקע עלמנו של בית סאה
ומפרש סאה כס' סאין ור"ה דפחותו או יותר שמין לפי חשבון
סאה כס' סאין ואיכא מאן דאמר קלף כס' קלמין לעולם כס'
שיעורין כמותו ומאן דלמר חרקב בששים חרקבין ואכלה סאה
לא כפני עממה ששמין הערוגה לצדה כפני עממה כמה הימה
יפה הקרקע עם הורעין וכמה היא יפה עכשיו כנאכלו והשתת
אמתני' גופא לא מני' למיפקר דאיכא נמי לפרושי הכי כדפרי' ואין
להקשות לפי ר"י האי בית סאה סאה מיבעי ליה דהכי פריך התם דב
הווא צר מנח לרב פפא דמפרש קב כס' קבין וצית כור כס' כורין
האי בית כור כור מיבעי ליה דהתם לא פריך אלף מאוס דכי היכי
דקמיני כרישא קב ולא קמיני בית ה"ה היה ליה למינקט כור ולא בית
כור אלף כמו שהתחיל כרישא: **באותה שדה הגן.** תימה היכי
מיימי' ראי' ממקרקעי אמתלטלי דעל כרחק לא דמי שהי' הכא
בביתא דתמרי און שמין בששים כי התם אלף כפני עממה וי"ל דהכי מיימי' ראי' ביה
בין דמקילין כולי האי במקרקעי און לנו להחמיר במטלטלין
ולומר כל מהא ומחא הוה מוצניגא ליה: **אדררו** י"ח ביומא דשוקא. [ז'] פירוש קודם שעבר יום השוק ראשון אינו יכול לומר לא
לקח אלף מעות אבל עבר יום השוק לא יקח י"ח אלף מעות דמני' אמר כבר היה מוכרו ביום השוק פעם שערב יום השוק
הוא אלף וי"ח יין עוד למכור לא יכול לומר כן שהרי לא מכר שלו:

במוסף רש"י
כ"ו יאכל פורת למזיק.
מחומה על כהן אפילו
בשנה. שאינו משלם חומש
אלף קלף כפתי מוק
שפתי (ב' ט' ט' ט') והמנח
אלולין ולא משקלן על שומה
ולא נהנה מהן אפתי מימי
(הערוגה י"ח). שמין בית
סאה באותה שדה. אין
מקלן את הערוגה לצד
מפני שמפסיד מיק שמין
(מפסידין ב' ט' ט' ט') והמנח
אמר ועבר בשדה שחר
דרכינו כתי' מנח אמר
אמר על כן שדה אחרת.
אלף שמין בית סאה כמה
הימה יפי קרקע שנאלתה
ממנה הערוגה האת ומה
כ"ו יפה כפתי. והשתת לא
משלם כולו דמיה. דמי
שלווק בית סאה כריס
מסתמיה איו חולין לא
כשלת הסדר ערוגה אחת
כ"ו יפה כפתי (ב"ק דף ט)
נטיל אבן או קורה
מקדוש. מפרש כתי'
מעילה דבזבד עסקין. לא
מעיל' דמשקלמיה ויה
נרשומה יוד כי השתת לא
שמי הוא (ב"ק ד' ט'). נראה
לחכמין. קבייה חכמי'
דבגרי טו ל' נשת לתין. חה
שאיילו לחולין מעל (מ"ח).
הוא מעיל. הוהוה מעל
שאיילו לחולין (הערוגה כ').
דכשי שגומה לו חולין מד
הקדש מעיל' וחבירו לא
עשה. ככל ששום הוא כג'
דכא דרביה הוא ותליה
דחייך לעולמי' להקדש
דכחיה ואמר חטא טו
הקדש ישלם ותינתני' י'
אחא אומר. דמקמינהו
דר תמיה חייב ואפי' ענ
שאלא מדעת הקדש ענ.
הקדש שלא מודעת דמי.
כהריוט מודעת שלל
הקדש ליכא למימר שלל
מודעת. דעת שמה איכא
הלכן להדיט דמקמינהו (כ' ט')

הגהות הרי"ב
(א) כל' האכלת לו
שער הא א"ל ר'
יורגין: (ב) הוה ד"ה
נדי ור"ה חלש' אלף
קיימי' אן בהשער בוקין:
(ג) ד"ה שמין וכו' למכור
הקרקע עם זריעתה מה
חסרו דמיו בשביל אכילה
ערוגה: (ד) א"ד דשיפשו
ער שומא אחרת:

הגהות הגר"א
[א] ג' ח"י ר"י (ג) ואל' ר' (ז) וקלן
מח"מ: [ב] ש' ה'
נדי ור"ה חלש' אלף
נירמט ר"י ר' ור"ה כ"י
ומפרש הכריס' דבכית
לעולם יול בשלם אלף
הבוק דלי אית לי' לומני'
שדה בשלם יומי חלש' א'
ההדר ה' ולמכר' ד'
נ"ל (ועמ"ש רבתי מתי'
כ' ד"ש פ"ק מ' י"ח):
[ד] תוב' ד"ה אהרני. פ"י
ט'. נ"ב ור"ה' א' מפרש
צויס השוק משלם ונכל
יוס השוק ולא דיקא
לראשון ושניטמו שפ' דיקא
עשירו צויס השוק:

לעיו רש"י
דיישי' ר"ה (ד' ט' ט').
בכתיבה כ"ו.

דמי דר תמיהה מעל ואע"ג דלא שייח הדד בחצר חבירו שלל
מדעת כעלים לריך להעלות לו שחר אפי' בחצר דלא קיימא לאגרא
דהוה ליה זה נהנה זה לא חקר דהא כהא שלל מדעת הקדש דר
וקאמר דמשלם מעילה להקדש ומדקאמר זאת אומר. ש"מ יליף הדיוט
מהקדש לדקדק אחריו: **הדר ביה שמואל** שמואל אומר. אלא יליף מניה
הדר בחצר חבירו שלל מדעתו של דהא כהא שמעיה ליה הכא דלא
משוי דין הדיוט כהקדש: **כדדיוט מדעת דמי.** שהקדש מונח למעול
לכל הצד ואין מוחה צידו ורחמנא אמר מאן דמייהני למעול
ורחמנא ידע: **שקולאי.** נושאיו משאיו: **אהדרו ליה ביומא דשוקא.**
קודם שיגיע יום השוק שיכול למוכרה ביום השוק שיגיע ראשון:
מהדרו ליה כ'. דלמר לכו אי הוה גבאי ביומא דשוקא ה' הוה שוה:
[ג] **ולא אמרן.** דמהדרו ליה ה' אלף דלית לתבואה חמרלא לצובני
דהשתת ודאי אי אהדרו ניהליה היו מוצין ליה: **אלל** הוי ליה
חמרלא לצובני. ולא זצין גלי דעתיה דלא הוה מוצין ולא משלמי אלף
מביתא דחמרלא וכי מהדרי ליה נמי ה' מנכי לכו מנוחי מתי' אגר
טרחא כפועל בטל כמה הוא רוחה לטיבש ולא למכור יין חבית אחת
פרוטה פרוטה וישב בטל: **ודמי** (ז) **ברזוייפא.** שנותמין למכור צביר
על היין בשווקים וברחובות ים צבית פלוני יין למכור: **ברזוייפא.**
לשון צביר דיישי' נלע"ו כלומר יציאת היין הגמכר בצבירא בפרוטות.
ו"מ שחיי וזכרין לשבור אומן נלשן נקב בצבירות משפ' שהוא של
חרס ולחקן צבירא. הן דמי מנכי לכו שהרי פטרוהו מכל אלה:
מתני'

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones

Tel. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com